

Дејан Вукићевић
Народна библиотека Србије
dejan.vukicevic@nb.rs

UDK 821.163.41-5
<https://doi.org/10.18485/bibliotekar.2019.61.2.10>

О ПОТРЕБАМА МЛАДИХ НЕВИДЉИВИХ БИБЛИОТЕКАРА¹

Верујем да сте нотирали један важан детаљ одлуке о додељивању награде који је истакнут и у главној вести – да сам био једини кандидат. Жири је, дакле, донео такву одлуку јер, да цитирам оног анонимног лучанског генија, чини ми се индивидуалног пољопривредног произвођача, бољег није имао, а горег није могао наћи.

Када сам својој веома блиској нешто старијој колегиници и пријатељици, која је, држим, заслужила ову награду и пре мене, поменуо да сам прихватио кандидатуру, рекла је: значи, усудио си се. Усудио си се изговорила је колегиница која је могла да стоји сада на овом месту. Ако она тако мисли, шта ће тек да помисли неко млађи или много млађи од ње?!

Дошао сам данас овде да кажем млађим колегама следеће: усудите се! Разголићујте медиокритете! Рушите лажне ауторитете, они зато и постоје да би били срушени. Када сте сигурни у себе, успротивите се! Реците попу поп, а бобу боб! Бунтујте! Не везујте баш увек коња где вам газда каже, почесто ће се десити да коњ крепа, а нема потребе да било ко крепа. У први мах, биће болно по вас, али у коначној рачуници, добар вам стојим, бићете на добитку, ако ништа друго, имаћете самопоштовање.

Нема потребе да се стидите! Нема потребе да се плашите!

Дошао сам данас овде да вам кажем и ово: у неколико наврата покушао сам текстовима у Политици и Вечерњим новостима да скренем пажњу на видљивост, прецизније – невидљивост библиотекара и библиотекарства. Толико смо постали невидљиви да нас, са све културом заједно, више

¹ Изговорено за Дан Народне библиотеке Србије, 28. фебруара 2019.

и не помињу као неку озбиљну категорију. Приликом недавног повећања плата у јавном сектору били смо на зачељу, с најмањом цифром, без имена, спали смо у категорију Остало, па смо били приморани да се запитамо: постојимо ли ми уопште. Библиотеке и култура нису и не смеју бити ОС-ТАЛО! Нема потребе за тим.

Медицинске сестре добиле су највеће повећање с образложењем да ће се тако зауставити њихов одлив у иностранство. Како ће то успети било ко да заустави миграцију неког с повећањем од 12%, ако га тамо негде чека повећање од 1000%!? Нема потребе бити наиван.

Да ли то мора да дође до рапидног одлива мозгова и у библиотекарству, а тренд, верујте, сигурно постоји, само ја лично познајем њих двадесет шесторо који су се у последњих пар година одселили у Канаду, Катар, Емирате, Кувајт... (само из УО БДС двоје у последње две године) Одливу мозгова узрок је најчешће одлив мозга. Дошао сам данас да вам кажем још и ово: нема потребе да се потцењују библиотекари!

А један од славних је и Јанко Шафарик, чије одличје данас примам. Странац који је пригрлио нову домају, српска средина пригрлила је, како то углавном и чини, странца. Доктор наука, управник Народног музеја, председник Друштва српске словесности, државни саветник, посвећеник у заштити културних добара, како бисмо данас то што је радио назвали, дошао је после Ђуре Даничића, а онда посао препустио свом ђаку Стојану Новаковићу. Даничић, Шафарик, Новаковић, громада до громаде. На послу библиотекара националне библиотеке, а данас бисмо рекли управника, успео је да у одвећ лошим условима (био је једини запослени, ако се не рачуна помоћник којег нису превише занимали библиотечки послови, простор је, није ли то случај и данас, био недовољан), дакле да у таквим условима доведе у ред до тада нестручно вођене каталоге (а постојали су онда и оба алфабетска и стручни), попуњава минусе у фонду, набавља старе рукописе и књиге за које је говорио да су „верни сведоци душевног живота и развитка старих Срба”, те да више него дуплира затечени фонд и са 10.383 мукотрпним даноноћним радом изведе фонд до 23.409 књига. Поред осталог био је и практично први српски нумизматичар, што смо данас заправо и сви ми, само што скупљамо вазда исте монете, које нам непрестано клизе пребрзо добијајући новог власника.

Ова кућа слави данас 187. рођендан, Библиотека Матице српске за шест лета још је времешнија дама, Библиотекарско друштво Србије ове године пуни 71 годину, дакле много више од било ког министарства или мандата било које владе, било чије политике, а напосе дневне. Култура, а

библиотекарство је њен важан део, угаони је камен не сваког народа и не сваке државе, но само оних успешних и напредних, требало би да знају то они који су изабрани да воде државу, да буду слуге народа.

Праштајте ви што мислите да сам рекао превише, али и ви што цените да сам рекао одвећ мало.

Ето, шта сам имао данас да вам кажем, ја, „последњи од свих вас”.